

13 IN DE OORLOG

AFLEVERING 13 SCRIPT

"NA DE OORLOG"

13.1 LEADER

Caleidoscoop van iconische momenten uit de Tweede Wereldoorlog, afgewisseld met spelende kinderen in dezelfde periode. Tussendoor worden korte impressies getoond van de hoogtepunten uit de huidige aflevering.

13.2 DRAMA: EXT. STRAAT - SCHUTTING

CLOSE op vergeelde papieren tegen een schutting: WIE HEEFT MIJN MOEDER GEZIEN? OPA EN OMA VERMIST! OUDERS ZOEKEN HUN ZOON! Tientallen vermissingsberichten van verdwenen Joodse families, weggevoerde dwangarbeiders en krijgsgevangenen. Her en der zijn foto's bijgevoegd.

Voor de schutting staat de 13-jarige DAVID in een grauwe jas, een rafelige broek en met een katoenen draagtas. Zijn ogen dwalen over alle berichten op zoek naar een bekende naam of gezicht. TITEL: DAVID, 1945, NA DE OORLOG.

Dwars over enkele noodkreten heen is een poster geplakt voor een dansavond met Amerikaanse swingmuziek.

PRESENTATRICE (V.O.)

Na de bevrijding van Nederland
wordt er maandenlang gefeest.

Bigbandmuziek van Count Basie wordt ingezet.

13.3 ARCHIEF: BEVRIJDING VAN AMSTERDAM

De opzweepende muziek zwelt aan. Kleurenbeelden van hossende mensen op straat na de bevrijding van Amsterdam. Verpleegsters dansen op straat.

PRESENTATRICE (V.O.)

Ook voor de geallieerde soldaten is
de oorlog nu eindelijk afgelopen.

Geallieerde tanks rijden over de Dam en de soldaten worden uitzinnig toegejuicht door de bevolking.

PRESENTATRICE (V.O.)

Ze hoeven niet meer te vechten, maar

moeten nog een flinke tijd wachten
voor ze terug kunnen naar hun land.

Geallieerde soldaten kussen Nederlandse meisjes.

13.4 ARCHIEF: BEVRIJDERS MET VRIENDINNEN

Canadese soldaten met Nederlandse vriendinnen.

PRESENTATRICE (V.O.)

Veel Nederlandse meisjes vinden het
maar wat leuk om uit te gaan met
deze stoere jongens in uniform.

13.5 ARCHIEF: VRIJE TIJD MET VRIENDINNEN

Nederlandse vrouwen zeilen gezellig met jonge soldaten.
Andere vrouwen zitten bovenop tanks. Geallieerde soldaten
dansen met Nederlandse vrouwen.

PRESENTATRICE (V.O.)

Uit deze relaties tussen geallieerde
soldaten en Nederlandse vrouwen worden
meer dan zeventuizend kinderen geboren.

Een jonge vrouw met een baby van een soldaat. Vrouwen
gaan aan boord van een boot naar Montreal.

13.6 LOCATIE: EXT. ROTTERDAM - HOTEL NEW YORK

De PRESENTATRICE staat op het bordes van Hotel New York.

PRESENTATRICE

En als de laatste soldaten in januari
1946 terugkeren naar hun land, gaan
sommige vrouwen met hen mee. Anderen
moeten hun kind in hun eentje opvoeden.

Ze komt de trap afgelopen richting water en het
populaire lied TREES HEEFT EEN CANADEES wordt ingezet.

ZANGSTEM (V.O.)

*In een straatje woont een meisje,
Luisterend naar de naam van Trees.
Een echte Hollandse verschijning,
knap en aardig in haar vlees.*

13.7 DRAMA: EXT. HUIS CHRISTINA - STRAAT & VOORDEUR

CROSS: 13.8 DRAMA: INT. ONDERDUIKHUIS - GANG (FLASHBACK)

Hartstochtelijk omhelst de 24-jarige CHRISTINA een
jonge CANADESE SOLDAAT in uniform op de stoep voor een
bescheiden woning in een volksbuurt. De CANADEES wil

zich losmaken uit de omhelzing, maar CHRISTINA houdt met beide handen zijn hand vast.

ZANGSTEM (V.O.)

*Nooit moest zij iets van verkering.
Vrijen vond ze ongezond.*

Aan de overkant van de straat staat de kleine DAVID naar het afscheidsritueel te kijken.

ZANGSTEM (V.O.)

*Maar direkt na de bevrijding
Ging 't gerucht van mond tot mond
Trees heeft een Canadees.*

De CANADEES loopt achteruit weg en werpt kushandjes naar CHRISTINA die bedroefd staat te wuiven. Als zij zich omdraait om naar binnen te gaan, ziet zij DAVID oversteken.

CHRISTINA

Maar... jij bent toch... David!

Ze staart naar DAVID, alsof ze een geest ziet.

CHRISTINA

Hoe kom jij... Waar zijn jouw...
Wat is er gebeurd?!

DAVID kijkt haar onbewogen aan.

SNELLE FLASHBACK: het panische gezicht van de 11-jarige DAVID naast zijn oudere broer LEON die met hun beide OUDERS door een nauwe gang worden gejaagd. Rauw geschreeuw.

DUITSE SOLDAAT (O.S.)

RAUS! RAUS! SCHNELLER!

TERUG: DAVID gluurt door het raam van de woning de huiskamer binnen. Opgelaten blijft CHRISTINA naar hem kijken.

CHRISTINA

Jullie waren zo lang weg, dat jullie
huis is verkocht.

DAVID heeft binnen niets herkend en stapt weg van het raam.

CHRISTINA

Nu wonen wij hier.

DAVID knikt. Dan draait hij zich om en loopt weg.

CHRISTINA

(roept hem na)
Je mag altijd langskomen, hoor!

DAVID reageert niet en loopt verder.

PRESENTATRICE (V.O.)

Als de blijdschap over de bevrijding voorbij is, wordt pas duidelijk wat de oorlog heeft aangericht.

13.9 ARCHIEF: PLATGEBOMBARDEERDE STAD

Het verwoeste centrum van Rotterdam, Middelburg, Arnhem, Groningen of Venlo.

PRESENTATRICE (V.O.)

Het hele land is kapot. Door alle bombardementen bestaat er een groot tekort aan woonhuizen.

13.10 ARCHIEF: INGESTORTE MOERDIJKBRUG

De gebombardeerde Moerdijkbrug hangt schots en scheef in het Hollandsch Diep.

PRESENTATRICE (V.O.)

Overal zijn bruggen, wegen en spoorbanen verwoest.

13.11 ARCHIEF: VERWOESTE HAVEN VAN ROTTERDAM

Vernielde haveninstallaties in Rotterdam.

PRESENTATRICE (V.O.)

En de havens van Rotterdam en Amsterdam liggen volledig in puin.

13.12 LOCATIE: EXT. WESTKAPELLE – ZEEDIJK

De PRESENTATRICE loopt over de Westkappelsche Zeedijk, die Walcheren beschermt tegen de Noordzee.

PRESENTATRICE

Deze dijk in Zeeland is gebombardeerd door de geallieerden om de Duitsers te verdrijven.

Ze gebaart naar de dijk.

PRESENTATRICE

Daardoor zijn grote delen van Walcheren onder water gelopen. Het hele gebied aan die kant zover je maar kunt zien.

Ze bestrijkt met haar arm het gehele gebied landinwaarts.

13.13 ARCHIEF: ONDERGELOPEN GEBIED

Een uitgestrekte watervlakte waaruit enkele huizen steken.

PRESENTATRICE

Maar ook de Wieringenmeer in de Kop
van Noord-Holland verdween groten-
deels onder water.

Een standbeeld komt maar net boven het water uit.

13.14 DRAMA: EXT. HUIS BRAM – PORTIEK & VOORDEUR

CROSS: 13.15 DRAMA: INT. ONDERDUIKHUIS – KEUKEN (FLASHBACK)

DAVID staat geduldig te wachten in een portiek.

PRESENTATRICE (V.O.)

En Nederland is helemaal blut, omdat
het tijdens de oorlog is leeggeroofd.

Een voordeur in een portiek staat op een smalle kier en
DAVID probeert tevergeefs naar binnen te kijken.

BRAM (O.S.)

Weet je het zeker?... De jongste,
hoe heet ie?

DOCHTER VAN BRAM (O.S.)

David.

Voetstappen naderen de voordeur en de 34-jarige BRAM
kijkt naar buiten. Naast hem zijn 15-jarige dochter.

BRAM (RICHTING DAVID)

Zo. Je komt zeker voor de spullen?

SNELLE FLASHBACK: Op de keukentafel ligt een opengeklapte
reiskoffer met een zilveren servies en bestek. De MOEDER
VAN DAVID klapt de koffer haastig dicht en duwt hem in de
handen van BRAM.

BRAM

Wees gerust. Ik zal alles voor je bewaren!

Vanachter de tafel staat DAVID toe te kijken.

TERUG: In de deuropening kijkt BRAM opzij de gang in,
waar zijn DOCHTER nadert.

BRAM (TEGEN DOCHTER)

Nee, niet die hele koffer, alleen dit.

Hij verschijnt weer in de deuropening en geeft één
zilveren kinderbordje aan DAVID.

BRAM

Alsjeblieft.

Even is het stil en DAVID kijkt BRAM afwachtend aan.

BRAM

Wij hadden ook onze kosten, hoor.

Hij doet de deur dicht en DAVID kijkt naar het kinderbordje.

BRAM (O.S. VANUIT GANG)

Lekker, zeg. Uitgerekend MIJN Joden
komen weer terug!

13.16 LOCATIE: EXT. ZANDVOORT - STRAND

De PRESENTATRICE wandelt met een lange prikstok door de duinen bij Zandvoort.

PRESENTATRICE

Heel Nederland moet weer worden opgebouwd, maar dat kan niet meteen, want er liggen meer dan zes miljoen onontpofte bommen en landmijnen in het hele land.

13.17 ARCHIEF: KINDEREN SPELEN MET OORLOGSTUIG

Voorlichtingsfilm over volwassenen en kinderen die met oorlogstuig spelen en worden opgeblazen.

PRESENTATRICE (V.O.)

In boomgaarden en op akkers, zodat boeren de oogst niet binnen durven te halen. Maar ook in de duinen en op het strand. Al deze mijnen moeten snel worden opgeruimd, omdat er dagelijks doden vallen. Er wordt zelfs een film gemaakt om de bevolking te waarschuwen voor de gevaren van deze achtergelaten bommen en landmijnen.

13.18 ARCHIEF: MIJNEN RUIJEN DOOR NSB-ERS

In Bloemendaal aan Zee maken NSB-ers landmijnen onschadelijk. Verder sjuuwen ze met prikkeldraad en blazen een betonnen versperring op.

PRESENTATRICE (V.O.)

Voor dat opruimen worden NSB-ers ingezet. Nederlanders die met de vijand hebben samengewerkt.

13.19 ARCHIEF: MIJNEN RUIJEN DOOR DUITERS

Duitse soldaten ruimen mijnen in de duinen.

PRESENTATRICE (V.O.)

Maar ook Duitse krijgsgevangenen.
En dat is hun eigen schuld, vinden
veel Nederlanders, want zij hebben
die mijnen zelf gelegd.

Een rij met Duitse soldaten prikt met stokken in de grond.

13.20 LOCATIE: EXT. ZANDVOORT - STRAND

De PRESENTATRICE staat met een stok op het strand.

PRESENTATRICE

En dat opruimen is een levens-
gevaarlijke klus. Met dit soort
stokken prikken ze in de grond tot
ze ergens op stuiten. En dat wordt
dan heel voorzichtig uitgegraven.

Ze graaft een S-mijn op.

PRESENTATRICE

Kijk, dit is een originele mijn,
die onschadelijk is gemaakt. Een
heel gevaarlijk ding. Als je hierop
ging staan, dan sprong hij omhoog
en ontplofte.

13.21 ARCHIEF: EXPLOSIE

BOEMMM! Een enorme explosie in zwartwit.

PRESENTATRICE (V.O.)

Nog steeds worden er dit soort bommen
uit de tweede wereldoorlog gevonden.
Zo'n tweeduizend per jaar.

13.22 DRAMA: EXT. DICHTGETIMMERD HUIS - STRAAT**CROSS: 13.23 DRAMA: INT. ONDERDUIKHUIS - KEUKEN (FLASHBACK)**

Met planken zijn de ramen en deuren van een huis dicht-
getimmerd. DAVID staat op zijn tenen en probeert door
een kier tussen twee planken door het raam te kijken.

MARIE (O.S.)

Hebben de moffen gedaan, omdat er
onderduikers zaten.

DAVID kijkt opzij. MARIE, een meisje van dertien met

een lege boodschappentas, is even blijven staan.

MARIE

Joden met twee kinderen. En weet je
waar ze zaten?!

SNELLE FLASHBACK: KRAAK! Met een breekijzer wordt een
verborgen deur opengebrouwen en vier doodsbenauwde
gezichten in een soort bezemkast kijken opzij: DAVID,
LEON en hun VADER en MOEDER die haar kinderen tegen
zich aantrekt.

DUITSE SOLDAAT (O.S.)

DA SIND SIE JA!

TERUG: MARIE buigt zich samenzweerderig naar DAVID toe
en fluistert:

MARIE

Verraden boel, zeggen ze. Anders
waren ze nooit gevonden.

Fluitend en slingerend met haar boodschappentas loopt
ze weg en DAVID kijkt haar na.

PRESENTATRICE (V.O.)

Niet alleen ligt Nederland in puin, ook
zijn er nog steeds Nederlanders die met
de Duitsers hebben samengewerkt.

13.24 **LOCATIE: EXT. KAMP WESTERBORK**

De PRESENTATRICE staat in kamp Westerbork.

PRESENTATRICE

Tussen de 120 en 180 duizend NSB-
ers worden gevangen genomen en
opgesloten in scholen en fabrieken,
maar ook in vroegere Duitse kampen,
zoals hier in Westerbork.

Ze gebaart om zich heen.

PRESENTATRICE

Van al die mensen moet precies
uitgezocht worden wat ze hebben gedaan
tijdens de oorlog: hebben ze samen-
gewerkt met de Duitsers? Hebben ze
anderen verraden? Een enorme klus
natuurlijk, zo'n onderzoek. En tot die
tijd zitten de NSB-ers hier gevangen.

Ze kijkt rond.

PRESENTATRICE

Tussen bewakers die nog woedend
zijn over de oorlog en hen daarom
vreselijk haten.

13.25 ARCHIEF: BINNENLANDSE STRIJDERS BEWAKEN NSB-ERS

NSB-ers zijn aardappelen aan het schillen en een gevangene
krijgt een schop van een Binnenlandse Strijder.

PRESENTATRICE (V.O.)

De gevangen NSB-ers worden dan ook
uitgescholden, mishandeld en krijgen
slecht te eten. Zeker een paar honderd
van hen komen om het leven.

13.26 ARCHIEF: MUSSERT IN STRAFGEVANGENIS

Mussert en andere NSB-ers staan op de binnenplaats van
de strafgevangenis in Scheveningen.

PRESENTATRICE (V.O.)

Meer dan vijftigduizend NSB-ers
krijgen gevangenisstraffen en hun
leiders, zoals Anton Mussert,
worden doodgeschoten.

13.27 DRAMA: EXT. STRAAT – SCHUTTING

CROSS: 13.28 DRAMA: INT. ONDERDUIKHUIS – KEUKEN (FLASHBACK)

Fluitend komt wachtmeester VEENSTRA in zwart politieuniform
naar zijn fiets gelopen, die tegen een schutting aan staat.

PRESENTATRICE (V.O.)

Maar de meesten worden uiteindelijk
gewoon weer vrijgelaten.

VEENSTRA stapt op zijn dienstfiets en wil fluitend
wegrijden, maar ziet dan DAVID voor zich staan, naast
het bord met de vermissingsberichten.

VEENSTRA

Nog een paar jaartjes wachten, jochie,
dan mag je ook bij de politie.

Stilte. DAVID blijft hem aankijken. VEENSTRA fronst.

VEENSTRA

Ken ik jou ergens van?

SNELLE FLASHBACK: De doodsbanige DAVID, LEON en hun
OUDERS worden hardhandig door een DUITSE SOLDAAT uit
hun schuilplaats getrokken.

VEENSTRA (O.S.)

Doorlopen, jullie!

Achter de DUITSE SOLDAAT is VEENSTRA in zwart politiekostuum verschenen en duwt beide OUDERS voor zich uit.

TERUG: Het kwartje is gevallen bij VEENSTRA.

VEENSTRA

(zacht)

Dus jij bent er nog...

DAVID slaat zijn ogen neer.

VEENSTRA

Het is niet mijn schuld, hoor. Ik deed alleen maar mijn werk.

Met zijn fiets rijdt hij om DAVID heen, die hem nakijkt.

PRESENTATRICE (V.O.)

Na de bevrijding keren duizenden en duizenden mensen terug naar hun familie.

13.29 **ARCHIEF: HERENIGING VAN ECHTPAAR**

Een man begint te rennen en sluit zijn vrouw en kinderen in zijn armen. Een spandoek met WELKOM THUIS.

PRESENTATRICE (V.O.)

Vrijgelaten krijgsgevangenen en dwangarbeiders die in Duitse fabrieken hebben gewerkt.

Een dochter wordt herenigd met haar moeder en door het aangetaste Amsterdam naar huis gereden.

PRESENTATRICE (V.O.)

En iedereen probeert elkaar weer terug te vinden.

13.30 **LOCATIE: EXT. RODE KRUISGEBOUW**

De PRESENTATRICE staat onder het bord RODE KRUIS boven de ingang van een ouderwets Rode Kruisgebouw. Ze heeft een Rode Kruiskaart in handen.

PRESENTATRICE

Het Rode Kruis is een hulporganisatie die daarbij helpt met dit soort kaarten.

Ze leest voor.

PRESENTATRICE

Formulier tot het weder bijeen brengen van uit elkaar geraakte families.

Ze kijkt weer op.

PRESENTATRICE

Als je wilt weten hoe het met verdwenen vrienden en familie gaat, dan stuur je zo'n kaart naar het Rode Kruis, omdat daar bijgehouden wordt wie er nog leeft en wie niet meer.

Ze bergt de kaart weg.

PRESENTATRICE

Maar voor één groep laat dat antwoord lang op zich wachten... Want wat is er gebeurd met die 107 duizend Joden die vanuit Nederland zijn weggevoerd?

13.31 ARCHIEF: BEVRIJDING VAN AUSCHWITZ

Russische soldaten bevrijden Auschwitz. Broodmagere gevangenen in gestreepte kleding staan achter prikkeldraad.

PRESENTATRICE (V.O.)

Beetje bij beetje wordt duidelijk dat zij in kampen zijn terechtgekomen, die speciaal zijn ingericht om heel veel mensen dood te maken. Vernietigingskampen met gaskamers en ovens.

13.32 ARCHIEF: KINDEREN IN AUSCHWITZ

Een groepje kinderen dat Auschwitz heeft overleefd, staat bij elkaar en schuiven allemaal hun mouw naar boven om hun ingetatoeuerde nummer te laten zien.

PRESENTATRICE (V.O.)

Opa's en oma's, ooms en tantes, vaders, moeders, broers, zussen... Bijna niemand komt er meer terug.

13.33 LOCATIE: EXT. AUSCHWITZ I - PRIKKELDRAAD

De PRESENTATRICE loopt achter het prikkeldraad langs.

PRESENTATRICE

Hier in Auschwitz zijn ongeveer één miljoen en honderdduizend mensen doodgemaakt en als het kamp in 1945

door de Russen wordt bevrijd, zijn er nog maar zo'n achtduizend gevangenen in leven. Broodmager en doodziek.

Ze blijft even staan of kijkt.

PRESENTATRICE

Pas wanneer deze overlevenden eten en kleding hebben gekregen en zich wat beter voelen, gaan ze terug naar huis.

13.34 DRAMA: EXT. HUIS CHRISTINA - STRAAT & VOORDEUR

Vrolijk lachend loopt CHRISTINA gearmd met haar CANADESE BEVRIJDER in uniform over de stoep richting huis.

PRESENTATRICE (V.O.)

Zo komen er van de honderdzeven-duizend Nederlandse Joden maar vijfeneenhalfduizend terug.

Aan de overkant zit DAVID op de stoep te wachten.

CHRISTINA (TEGEN CANADEES)

Please stay and I will cook something special for you. Please!

De CANADEES ziet DAVID zitten.

CANADEES

Look at that poor boy!

CHRISTINA

That's David. He used to live here.

CANADEES

How sad! Let's invite him as well.

CHRISTINA kijkt naar DAVID: ze had duidelijk andere plannen.

CHRISTINA (TEGEN DAVID)

David?!

DAVID kijkt op.

CHRISTINA

Jij hebt zeker honger...

13.35 LOCATIE: EXT. AMSTERDAM - PRINSENGRACHT

FOTO van de aankomst van Joden in Nederland.

PRESENTATRICE

Eén van de weggevoerde Joden die

wel terugkeren, is Otto Frank, de vader van Anne Frank.

FOTO van de gehele familie Frank. De PRESENTATRICE loopt intussen langs de Prinsengracht richting Anne Frankhuis.

PRESENTATRICE

In juli 1945 krijgt hij het verschrikkelijke bericht dat zijn vrouw en zijn dochters Margot en Anne vlak voor de bevrijding zijn gestorven in een concentratiekamp.

Ze toont het overlijdensbericht.

PRESENTATRICE

In het achterhuis waar ze ondergedoken zaten, heeft Anne haar dagboek achtergelaten. En Otto vindt dat zo'n bijzonder boek dat hij het uitgeeft.

13.36 ARCHIEF: OTTO FRANK BESCHRIJFT DAGBOEK (EVENTUEEL)

Interview waarin Otto Frank op emotionele wijze het doorlezen van het dagboek van Anne Frank beschrijft.

13.37 LOCATIE: EXT. AMSTERDAM – PRINSENGRACHT

De PRESENTATRICE passeert een lange rij wachtenden bij het Anne Frankhuis.

PRESENTATRICE

Het boek wordt wereldwijd een symbool van de moord op zes miljoen Joden. En jaarlijks bezoeken meer dan een miljoen mensen de plek waar Anne haar dagboek heeft geschreven.

13.38 ARCHIEF: FOTO'S VAN JAPPENKAMPEN

FOTO van Nederlandse vrouwen met hun kinderen in een kampong.

PRESENTATRICE (V.O.)

Maar de Joden zijn niet de enigen die hebben vastgezeten in een kamp.

FOTO van vele blanke vrouwen die op de grond zitten naast een weggezakte wand van een kampwoning.

PRESENTATRICE (V.O.)

Meer dan honderdduizend Nederlanders die opgesloten waren in Japanse kampen,

keren na de oorlog terug naar Nederland.

FOTO van een Nederlandse vrouw die een emmer leeggooit, terwijl twee anderen toekijken.

13.39 ARCHIEF: AANKOMST VAN HET SCHIP KOTA INTEN

Kleurenbeelden van de aankomst van het schip Kota Inten in de haven van Rotterdam.

PRESENTATRICE (V.O.)

Na een bloedige oorlog raakt Nederland in 1949 de kolonie Indië kwijt en er komen nog eens tienduizenden Indische-Nederlanders naar Nederland.

Passagiers zijn van boord gegaan en staan op de kade.

PRESENTATRICE (V.O.)

Een land dat velen van hen nog nooit eerder hebben gezien.

13.40 ARCHIEF: MOLUKKERS IN KAMP WESTERBORK

Molukse gezinnen wonen in Westerbork.

PRESENTATRICE (V.O.)

De laatste groep die in 1951 vanuit Indonesië naar Nederland komt, zijn Molukse soldaten die voor Nederland hebben gevochten.

13.41 LOCATIE: EXT. KAMP WESTERBORK

De PRESENTATRICE staat weer in kamp Westerbork.

PRESENTATRICE

En waar worden deze Molukse gezinnen ondergebracht? Weer in kamp Westerbork! Dus eerst zitten hier tijdens de oorlog meer dan honderdduizend Joden gevangen voor ze naar de vernietigingskampen worden gestuurd. Na de oorlog komen hier NSB-ers die moeten worden berecht. En tenslotte worden hier Molukkers opgevangen - soldaten die hebben gevochten voor Nederland.

Ze laat even de omgeving op zich inwerken.

PRESENTATRICE

Niet echt een gastvrije ontvangst.

13.42 DRAMA: INT. HUIS CHRISTINA - HAL & EETKAMER**CROSS: 13.43 DRAMA: INT. ONDERDUIKHUIS - GANG (FLASHBACK)**

CHRISTINA hangt de jas van DAVID op de kapstok.

CHRISTINA

(zacht)

En zeg maar niks over die kampen,
waar jullie hebben gezeten. Laten
we het alsjeblieft gezellig houden.

Ze gaat DAVID voor richting eetkamer. DAVID kijkt rond
in het huis waar hij ooit heeft gewoond.

CHRISTINA

Wij hebben hier ook honger geleden.

Een rijkelijk gedekte tafel met Amerikaanse import-
producten, zoals corned beef.

CANADEES (TEGEN DAVID)

Come here, David!

Starend naar de lekkernijen schuifelt DAVID dichterbij.

CANADEES

Please, eat as much as you like!

Met grote ogen gaat DAVID zitten en de CANADEES legt meteen
een dikbelegde boterham met corned beef op zijn bord.

CHRISTINA (TEGEN DAVID)

Wat vind je ervan?! Lekker?

Ze staat achter de CANADEES met haar handen op zijn
schouders en kijkt hoe DAVID een hap van de boterham neemt.

CHRISTINA

Nou?

DAVID kijkt haar aan.

DAVID

Waarom heb je ons verraden?

CHRISTINA wordt lijkbleek.

SNELLE FLASHBACK: Weer het eerste beeld van een Joods
gezin dat door een smalle gang wordt gejaagd.

POV DAVID: door de opening van de deur aan de overkant
van de straat staat CHRISTINA met haar fiets te kijken
naar de inval. Ze stapt op en rijdt weg.

TERUG: DAVID blijft CHRISTINA rustig aankijken.

DAVID

Om dit huis te krijgen?

De CANADEES doorgrondt de plotse ernst van de situatie niet en steekt een vork met corned beef in zijn mond.

CANADEES

What is he saying?

DAVID

Of vond je m'n moeder niet aardig?

CANADEES

Something wrong?

CHRISTINA herneemt zich. Ze buigt over de CANADEES heen en lacht verontschuldigend naar hem.

CHRISTINA

His family is waiting for him. He has to go home.

CANADEES (TEGEN DAVID)

O! What a pity!

CHRISTINA glimlacht stralend tegen DAVID.

CHRISTINA

Wegwezen, jij. Met je smerige jas en je zielige gezicht.

CANADEES

Here, take this!

Hij stopt de boterham met corned beef in een stuk papier en geeft die aan DAVID, die vervolgens opstaat en naar de gang loopt.

CHRISTINA

En kom nooit meer terug.

DAVID loopt de kamer uit.

PRESENTATRICE (V.O.)

Veel Nederlanders proberen de oorlog zo snel mogelijk te vergeten en willen niet horen wat de teruggekeerde gevangenen allemaal hebben meegemaakt.

13.44 ARCHIEF: HERSTEL VAN LAND

Mannen hakken bakstenen schoon en gooien die op hoge bergen met bakstenen. Anderen lopen met kruiwagens.

PRESENTATRICE (V.O.)

Het land moet weer worden opgebouwd.
Dat is nu het belangrijkste.

Er wordt gebouwd, gemetseld, getimmerd en geboord.

13.45 ARCHIEF: HERSTEL VAN MOERDIJKBRUG

De Moerdijkbrug over het Hollandsch Diep wordt hersteld.

PRESENTATRICE (V.O.)

Alles wat kapot is, moet worden
gerepareerd.

13.46 LOCATIE: EXT. SPAARN DAM - DIJK NAAST BUNKERS

De PRESENTATRICE rijdt over een dijk in Spaarndam, die
langs tientallen bunkers in het landschap voert.

PRESENTATRICE

Maar toch, als je goed kijkt, vind
je na bijna zeventig jaar nog
steeds overal sporen van de oorlog.
Zoals deze bunkers hier in Spaarn-
dam, maar ook langs de kust.

Ze kijkt opzij naar de bunkers.

PRESENTATRICE

Die staan er nog steeds, want het
is veel te duur om ze af te breken.

Ze kijkt weer voor zich en rijdt verder.

PRESENTATRICE

Bovendien zijn er in het hele land
monumenten opgericht. Bij elkaar wel
meer dan drieduizend vierhonderd.

BEGIN VAN SEQUENTIE: van uiteenlopende oorlogsmonumenten.

13.47 LOCATIE: AMSTERDAM - KEESJE

Een eenvoudig wit kruis in het Kees Brijdeplantsoen op
Sporenburg te Amsterdam.

PRESENTATRICE (V.O.)

Kleine.

13.48 LOCATIE: AMSTELVEEN - OORLOGSMONUMENT

De PRESENTATRICE staat naast de vier meter hoge pilaren
met bovenop een liggende figuur.

PRESENTATRICE

Grote.

13.49 LOCATIE: UTRECHT - VERZETSMONUMENT

Witstenen beeld van een vrouwenfiguur met een fakkel.

PRESENTATRICE (V.O.)

Mooie.

13.50 LOCATIE: SCHEVENINGEN - NATIONAAL MONUMENT MARINE

Abstract beeld van Mari Andriessen uitkijkend over het strand en de zee van Scheveningen.

PRESENTATRICE (V.O.)

En... hele mooie.

EINDE VAN SEQUENTIE.

13.51 LOCATIE: AMSTERDAM - DAM

De PRESENTATRICE loopt naar het Monument op de Dam.

PRESENTATRICE

Maar het nationale monument staat hier op de Dam in Amsterdam.

Ze kijkt omhoog.

PRESENTATRICE

Het is 22 meter hoog en deze drie mannen stellen ellende, verzet en overwinning voor.

Ze loopt eromheen.

PRESENTATRICE

En in deze muur staan urnen met zand van de plekken waar mensen zijn doodgeschoten. Eentje uit iedere provincie en uit Indonesië.

Ze gebaart om zich heen.

PRESENTATRICE

Hier vindt ieder jaar op 4 mei de nationale herdenking plaats.

13.52 LOCATIE: AMSTERDAM - DAM

Van bovenaf zien we een enorme mensenmenigte in doodse stilte op de Dam staan. Zo mogelijk bevindt zich tussen hen de PRESENTATRICE.

PRESENTATRICE (V.O.)

(fluistert)

Dan is iedereen om acht uur een minuut lang stil. Om te denken aan de verschrikkingen van de oorlog, zodat die nooit worden vergeten.

Een trompet kondigt de komende stilte aan.

13.53 DRAMA: EXT. STRAAT - SCHUTTING

DAVID zit op de stoeprand met achter hem de schutting met vermissingsberichten en foto's. Hij neemt het kinderbordje op zijn knieën en vouwt daarop het papier open. Hij wil een hap nemen van de boterham met corned beef.

MARIE (O.S.)

Wat doe jij hier nou?

Naast DAVID staat MARIE met een volle boodschappentas verbaasd naar hem te kijken.

DAVID

Ze zijn mij vergeten.

Hij neemt een hap van zijn boterham. Even kijkt MARIE toe en dan gaat ze naast hem zitten. Ze haalt een appel uit haar boodschappentas en geeft DAVID er ook één.
